

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Die Pvrificationis Mariae, Evangelium Lucae secundo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

DIE PURIFICATIONIS
DIE PURIFICATIONIS
MARIAE, EVANGE-
lium Lucæ secundo.

Exodij 13.

Num. 8.

Leui. 12.

14.

Descrip-
tio Sime-
onis.

Postquam impleti sunt dies purga-
tionis eorum, secundum legem
Mosi, tulerunt illum in Ierusalem,
ut sifterent eum Domino, sicut scriptū
est in lege Domini, quod omne mascu-
linū adaperiens uulvam, sanctum Do-
mino uocabitur. Et ut darent hostiam
secundum quod dictum est in lege Do-
mini, par turturum, aut duos pullos co-
lubarum.

Et ecce homo erat in Ierusalē, cui no-
men Simeon, Et homo iste iustus &
pius, expectans consolationem Israel, &
Spiritus sanctus erat in eo. Et respon-
sum acceperat a Spiritu sancto, se non
uisurum mortem, nisi prius uideret
CHRISTUM DOMINI, Et uenit in spiritu
in templum.

Et cum inducerent puerum Iesum
parentes, ut facerent secundum consue-
tudinem legis pro eo, & ipse accepit eū
in ulnas

MARIAE,

in ulnas suas, & benedixit Deū & dixit.

Nunc dimittis seruum tuum Do-
mine, secundum uerbū tuum in pace.

Quia uiderūt oculi mei, salutare tuū,
quod paraſti ante faciem omnium po-
pulorum. Lumen ad reuelationem
gentium, & gloriam plebis tuæ Israel.

Et erant pater & mater eius mirantes
super, his quæ dicebantur de illo. Et
benedixit illis Simeon, et dixit ad Ma-
riam matrem eius, Ecce positus est hic
in ruinam, & resurrectionem multorum
in Israel, & in signum, cui contradice-
tur, Quia & tuam ipsius animam per-
trāſibit gladius, ut reuelentur ex multis
cordibus cogitationes.

*Canticū
Simeonis*

Sequuntur præcipui loci.

- I. Quid Lex, de immundis & de purifica-
tione, Leuitici 14 significet
- II. Cur Maria, cum non teneretur ea lege,
tamen ei obtemperauerit.
- III. Quid Lex de primogenitis significet.
- IIII. Testimonia, de nato Messia, Simeonis &
Anne.

C 5

V. Doctrina

DIE PURIFICATIONIS

V. Doctrina in dictis Simeonis de regno Christi.

VI. Doctrina de Cruce.

DE PRIMO

Lex nō tollit peccatū sed admonet de peccato et de futura liberatione.
Tota hac Lex Moysi est ^{in spiritu} pædagogia seu disciplina, nō quidem tollens peccatum, sed de multis magnis rebus admonens populū, scilicet de peccato, & de futura liberatione, Ita hæc Lex de immundis, quæ tamen conceptum ex uirili semine pepererant, significabat ^{significabat} propagari cum hac generatione peccatum, & naturam humanam ream esse. Admonebat igitur ^{de peccato} cæremonia pios, ut cogitaret de peccato ^{de peccato} propagato, & de causis humanarum calamitatum, & de ira Dei, Deinde, ut ad hanc tristem meditationem conferreret promissiones de futura liberatione, de electione huius populi, & inuocarent Deum fide, seu fiducia promissionum &c. Ad hos usus hæc ^{in diuina} symbola præcipuè instituta erant, postea accedebant & aliæ rationes huius moris. Lex seruit utilitati corporis, & cohercet errantes libidines. Magnum miraculum est ipse partus, mirabili Dei ordinatione, coxæ quæ alioqui non mouentur suo loco, tamen in partu aperiuntur, & accedit

Usus legis de immundis apud iudeos.

Rationes sine cuius in istis huius sine hæc non.

*Coxa et coxendige huius
 huius non mouentur*

DIE PURIFICATIONIS

peruacanea fuisset, nisi rectè significaret quanda-
dam parituram esse sine uirili semine. Non igitur uult Deus accusare matrem filij sui. ^{patris} Cur

*Quatuor
sunt cau-
sae cur
Christus
legem ser-
uauerit.*

igitur obseruauit Maria ritum? Respondeo.

Quatuor sunt cause, cur Christus circumcisio-
nem & ceteros ritus omnes seruauit. Prima.

Quia subiecit se legi, ut subiret poenam, quam
minatur Lex, pro peccatis generis humani.

Secunda, ut constaret hunc Messiam esse ex se-
mine Abrahæ, Oportebat eum in hoc populo uer-
sari, & seruare ritus eosdem, præsertim cum
oportuerit exhiberi cum isti populo. Tertia,
Quia oportuit Messiam esse socium Ecclesie
Dei, & non abesse à reliquo corpore Ecclesie,
ut clara testimonia in Ecclesia de eo ederentur.

Quarta, Ut testimonia de eo illustra sparge-
rentur per ipsum ministerium, ut per Zachari-
am, Simeonem, Elizabeth, Annam & alios.

Parentes ergo cum has causas scirent, legi
obtemperant, & monent nos, ut conseruationem
ministerij adiuuemus, & declaremus nos esse
membra ueræ Ecclesie, Et quod Maria & Io-
seph rectè fecerint ipse Deus testatur, qui hic
in signi miraculo monet Simeonem & Annam
ut uaticinentur. Dicitur enim disertè, uenit mo-

^{alacri} tus Spiritus

DIE PURIFICATIONIS

tes reiectas esse, quæ non colunt Deum iuxta hoc uerbum traditum huic populo, hos uerè esse populum Dei, qui eum colunt iuxta uerbum, quo se patefecit in hoc populo. Et ut Turcica illa seruitus exiciosa est, ita hæc salutaris est, Ac opponitur ritus opinionibus impijs, quæ aut omnes religiones pariter fingunt fabulosas esse, aut omnes pariter probandas. Sed hic reijcit Deus primogenita Aegyptiorum, id est, reijcit cæteras gentes, cæteros cultus, & religiones, & claro signo testatur se uerè esse Dominum huius populi, & curare hunc populum, qui amplectitur uerbum ab ipso traditum.

Et hic ipse ritus referendus est ad promissionem additam circumcisioni, in qua clarè dicitur, Ego ero Deus eorum, id est, hos qui me inuocant propter semen promissum, recipiam, exaudiam, saluabo &c. Huius promissionis $\sigma\mu$

india $\beta\omicron\lambda\alpha$ & repetitiones erant multæ alie ceremonie, sicut hæc ipsa seruitus, seu traditio primogenitorum, Hæc uerè, ut in foro, testimonium erat mutuum, quo ostendebatur, Deum esse Dominum huius populi, & hunc populum esse proprium Dei, sicut traditio puerorum apud Turcas dominum significat.

*Foro ubi nay
gobryngit in
foro fies hultes*

Secundo

MARIAE.

Secundo, Vt autem domini ratio primum hæc complectitur, Dominum recipere hunc populum, exaudire, saluare, Ita è regione seruitus significat debita officia, Discenda & retinenda est doctrina Dei, & ei obediendum, Instituendū liberi ad doctrinam, Corpora & facultates seruiant in bello, alibi, ad cōseruationem doctrinæ. Hanc esse legis sententiam Deus ipse testatur: quia inquit, debentur mihi omnia primogenita, delegi mihi pro illis tribum Leui. Requirit ergo præcipuè officia conseruandæ doctrinæ. Hæc in summa Lex de primogenitis significat, uidelicet, populum peculiarem, delectum, ut saluetur & uere celebret Deum.

Sed hic addendum est, in hoc populo esse quendam primogenitum omnibus antecellentem, propter quem principaliter Deo dicata sunt primogenita, uidelicet, Messiam, qui est primus heres, propter quem cæteri recipiuntur. Hanc doctrinam] de Messia optimè intelligebat Maria in oblatione primogeniti, ideoq; principaliter uenit in templum, ut ipsa testaretur hunc esse primogenitum illum præcipuum, propter quem omnes significationes institutæ fuerunt. Sicut etiam Spiritus Sanctus ipse testatur

*Propter
Messiam
primogenitum deo
dicata sunt
primogenita.*

DIE PURIFICATIONIS

testatur hunc esse illum primogenitum, sicut eum predicant, Simeon, Anna, & alij. Iam hinc discamus, nos insertos oleæ populi Dei, & factos coheredes Christi, & proprium populum Dei, modo ut inuocemus eum iuxta hoc uerbum, in quo se patefecit. debere item nos certa officia, discere doctrinam, obedire ei, corpora & res offerre ad ad doctrinæ conseruationem.

DE QVARTO.

Testimonia de nato Messia Simeonis & Anna.
VT sepe aliàs dictum est, testimonia obseruentur de nato Messia, ut fides nostra confirmetur, quia Deus uult Ecclesiam habere certa testimonia, Antea fuerunt testes Zacharias, Elizabeth, Angeli, Ioseph, Pastores, Magi, Nunc Simeon & Anna accedunt, ut late spargatur articulus quòd natus sit Messias. Hebræis, grecis, christis, latinis, iudeis

DE QVINTO.

Doctrina in dictis Simeonis de regno Christi.
Doctrina traditur in dictis Simeonis de regno Christi, uocat Christum salutare suum, uocat lumen ad reuelationem gentium, id est, lumen lucis gentibus, seu prebens lucem gentibus ut uideant Deum. Intelligit autem salutare, non de imperio mundano, sed de uera salute, quæ

MARIAE.

^{in / ym / de / l / ym} qua Deus ^{dominica} ab^{olito} peccato, & ab^{olita} morte ^{Vaticinij} restituit uera bona, & sic de gentibus loquitur, ^{Simeonis} Gentes habituras lumen Euangelij, in quo Deum agnoscent, & uerè inuocabunt.

DE SEXTO.

Additur & doctrina de cruce, ex qua perspicuum est semen intelligere, Christi regnum non fore politicum, quia dicit, Multos ei contradicturos esse, & alludit ad dicta Prophetarum de passione Christi. Postea addit ^{Dolor Mariae} matrem in magno dolore futuram esse, scilicet, ^{riae} quia uidebit filium crucifigi. Caterum mater ubiq; ^{representat} representat Ecclesiam, cuius afflictiones hic pinguntur, cum ait, Animam tuam penetrabit gladius, dum reuelantur cogitationes cordium, id est, dum se profert, & ostendit impietas antea tecta specie sapientiae, & iusticiae, Sicut acerrimè oderunt Euangelium homines fascinati admiratione suae sapientiae, & iusticiae, ut dictum est, ^{ut} Perdam sapientiam sapientum.

EIVSDEM HISTORIAE breuis enarratio.

I. De obedientia praestanda ministerio.

D

II Testimo

DIE PURIFICATIONIS

II. Testimonia de nato Christo.

III. Canticum Simeonis.

IIII. De persecutione.

DE PRIMO LOCO.

*Duae leges
considerantur
de.*

1.

*Lex de
immundici-
cie qd sig.*

*Lex de
immundici-
cie nihil
phnebat
ad chrm.*

II.

Duae Leges hic considerande sunt, que ^{grauissimam doctrinam continent:} Prior de immundicia puerperae: Posterior de primogenitis consecratis Deo. Prior lex disertè loquitur de nato ex uirili semine, Leuitici 12, & significat nasci homines cum immundicie, & iubet matrem offerre pro peccato, ut purgetur. Hec lex admonebat hunc populum de immundicie humane nature, & de peccato originis, Et quia disertè loquitur de nato ex uirili semine, nihil pertinebat ad Christum, aut matrem: & tamen Maria obtemperat legi. Quare? ut exemplo suo conseruet ministerium publicum, & ostendat se, & hunc natum, esse membra huius Ecclesie. Hinc discamus conseruationem ministerij sanctis curae esse, & adiuuandam esse omnium exemplis, & obedientia. Altera lex de primogenitis postulat omnia primogenita mascula DEO consecrari, & redimi. Hec lex multa significabat. Primum nasci homines precipue, ut Deo

MARIAE.

ut DEO seruiant: Item deberi Deo præcipuam partem uitæ laborum & fructuum. Continebat & tectam promissionem, Quia Deus postulabat primogenita, testabatur sibi curæ fore hunc populum, & placere: Deniq; arcana significatio erat de Christo, uenturum primogenitum, qui esset propriè consecratus DEO, scilicet, Messias. Quanquam igitur prior lex de immunadis, nihil prorsus ad Mariam pertinebat, tamen hanc legem de primogenitis intelligebat testem esse de Christo, & significare hunc primogenitum. Ideo, etsi sine cæremonia erat consecratus DEO, tamen adfert eum ad Ecclesiam, ut significet iam uerè impletam esse legem de primogenito consecrato. Et hanc ipsam cæremoniam uult testem esse exhibiti et consecrati Christi. Ideoq; accedit testimonium Spiritus sancti, qui per Simeonem, & Annam concionatur hunc infantem esse Messiam consecratum Deo. Magna igitur gloria sequitur, postquam ministerio præstitit Maria usitatum officium. Quare discamus & nos uenerari, & tueri ministerium Ecclesiæ, & meminerimus iam exhibitum esse illum primogenitum, qui uerè consecratus est Deo & per quem cæteri consecrantur.

DIE PURIFICATIONIS
DE SECUNDO.

Testimonia
de nato
Christo.

Deus vo-
luit certa
testimonia
extare de
Christo, & ver-
bo suo.

Testimonia
confirmant
fidem manentem

Saepe dictum est omnia testimonia colligen-
da esse, quia Deus patefieri, & inclarescere
hanc natiuitatem uoluit, ut Ecclesia esset certa.
Etsi enim Ecclesiae facta non sic incurrunt in
omnium oculos, ut imperatorum, Alexandri, &
similium, praelia: tamē uult Deus esse certa testi-
monia de Christo, & de uerbo suo in Ecclesia.
Ita hic sunt testes, Maria, Ioseph, Zacharias, Eli-
zabeth, Pastores, Magi, Simeon, Anna. Nec leuis
fuit autoritas horum testium. Nam haud dubiē
Simeon, & Anna fuerunt reliquiae Sanctorum,
qui Machabeorum praelijs interfuerant: quia à
Iuda Machabeo ad natiuitatem Christi sunt an-
ni 161. Et Simeon & Anna, egressi centesimum
annum uiderant Sanctos senes prioris seculi. Ita
mansit penes aliquos paucos uera fides, perpetua
serie, in hoc populo. Porro haec testimonia fidem
nostram confirmant, & simul hic speciem Eccle-
siae consideremus, quae erat coetus exiguus, spretus
& oppressus tyrannide Herodis & pontificum,
& tamen hic exiguus coetus fulgebat in hoc po-
pulo, nec erat prorsus ignotus.

DE TERTIO.

Canticum

MARIAE.

Canticum est testimonium de ^{Christo} Messia, & *Canticu*
gratiarum actio. Item Prophetia de uoca=*Simeonis*
tione gentium, & doctrina de beneficijs
Christi. Conspetto Christo senex ait se discessu=
rum in pace, quia agnoscit in gentem Dei mise=
ricordiam datam esse, cogitat futuram instau=
rationem Ecclesie, Scit per hunc Messiam abo=
lendum esse peccatum & mortem, inchoandum
uitam eternam, agnoscit sibi remissa esse pecca=
ta, agnoscit se habiturum uitam eternam: ita
multiplici consolatione exhilaratur. Hec &
nos cogitemus agnito Christo. Lumen ad reue=
lationem gentium, id est, erat lumen illustrans,
illuminans gentes, uel lucens gentibus, quo agni=
to cernent Deum, & in gentem misericordiam
Dei uolentis recipere, & saluare gentes: uel
Lumen, id est, consolator patefaciendus gentibus,
qui eos liberet à peccatis, & aeterna morte.

DE QVARTO.

Sequitur alia descriptio Ecclesie: premonet *De persecu*
Simeon non mansuram politiam populi, & hore.
principes aduersaturos esse Christo, hinc secutu=
ra erat magna distractio. Hec semper fiunt in
Ecclesia, motis certaminibus de Euangelio, &

DIE PURIFICATIONIS

eum sapientes abhorreant à discordijs, multi hac specie moti, sunt iniquiores Euangelio: Sed tamen manet aliquis pius coetus. Ideo dicitur, erit in resurrectionem multis. Sed hi ipsi sustinent tristissimas persecutiones, Ideo hic dicit de Maria: Gladius penetrabit animam tuā. Vaticinatur Christum passurum esse, & simul significat perpetuò in hac uita Ecclesiam habituram afflictiones, quia Maria est imago totius Ecclesiae.

*Ecclesia
crucis sub
iota.*

HISTORIA DE ZACHAEO cohærens cum Euangelio Dominicæ Quinquagesimæ. Lucæ, XIX.

ET ingressus transibat per Iericho, & ecce uir nomine Zachæus, & hic princeps erat publicanorum, & ipse erat diues, & quærebat uidere Iesum, quis esset, & nō poterat præ turba, quia statura paruus erat, Et præcurrens ante ascendit in sycomorum, ut uideret eū, quia illac erat transiturus. Et cū uenisset ad locum, suspiciens Iesus, uidit illum, & dixit ad eum, Zachæe, festinans descende, hodie enim in domo tua oportet me